

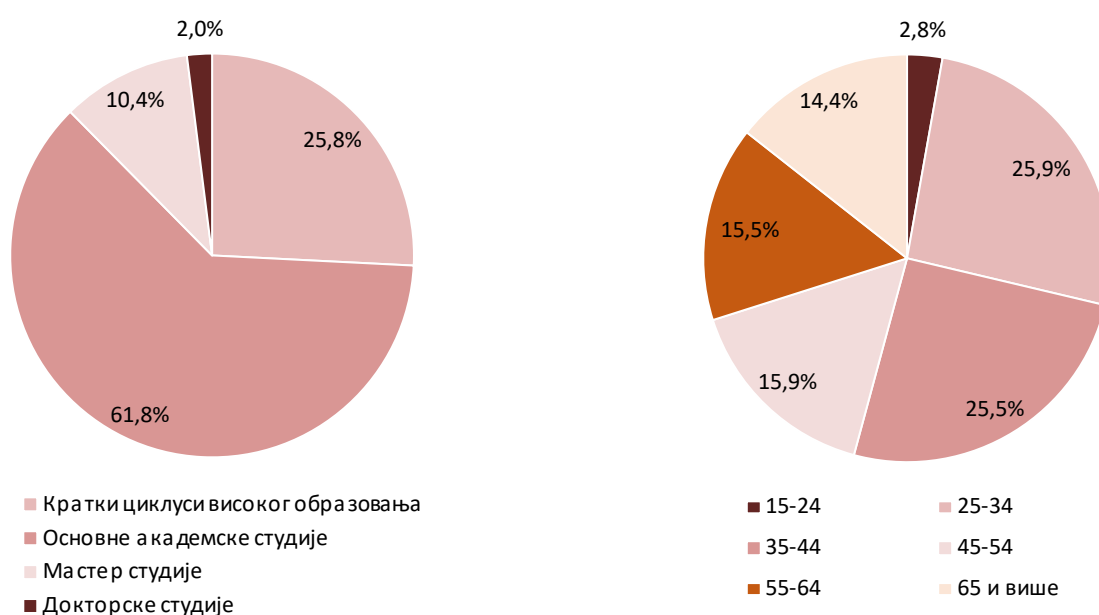
Људски ресурси у науци и технологији, 2020.

– Истраживање и развој –

Људске ресурсе у науци и технологији чине лица старости 15–74 године која или имају завршено високо образовање, или су запослена у областима науке и технологије као истраживачи, инжењери, стручни сарадници или техничари. Према резултатима Анкете о радној снази (АРС), у 2020. години у Републици Србији било је 1 315,7 хиљ. лица која испуњавају неки од наведених услова, од тога је 55,4% жена.

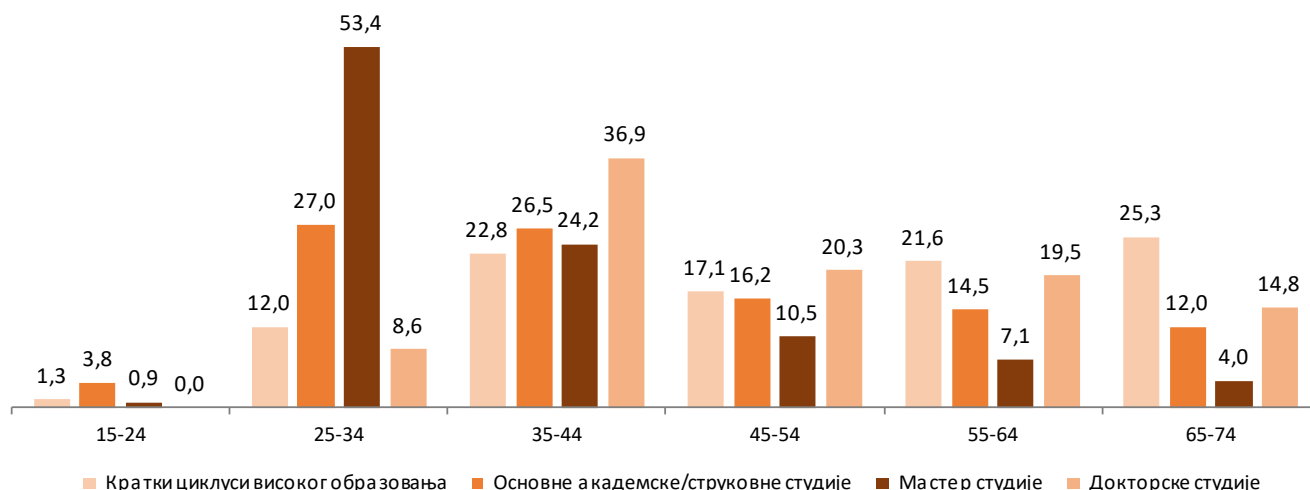
Језгро људских ресурса у науци и технологији чине лица која испуњавају оба услова, имају стечено високо образовање и раде у областима науке и технологије у наведеним занимањима. У 2020. години је 495,5 хиљ. лица чинило језгро, од тога је било 58,1% жена.

Граф. 1. Лица старости 15–74 год., која имају завршено високо образовање, према нивоима високог образовања и старосним групама

У контингенту лица старости 15–74 године која имају завршено високо образовање (1 088,8 хиљ. лица), највише је лица са завршеним првим степеном високог образовања – завршеним основним академским или струковним студијама – 61,8%, а најмање је учешће доктора наука, свега 2%; посматрано по старости најзаступљенија је старосна група 25–34 године са 25,9%, затим старосна група 35–44 године са 25,5%.

Граф. 2. Лица старости 15–74 год., која имају завршено високо образовање, према старосним групама и нивоима високог образовања, %

У оквиру старосне групе 25-34 године најзаступљенија су лица са завршеним мастер/магистарским нивоом високог образовања – 53,4%. Учешће жена у овом потконтигенту је 611,9 хиљ. (56,2%).

Посматрано према активности, у популацији старости 15–74 године са завршеним високим образовањем, највеће учешће имају запослена лица (69,6%), незапослених лица је 6%, а скоро једну четвртину чине неактивна лица (24,3%). Укупно 758,3 хиљ. запослених лица старости 15–74 године, има завршено високо образовање, од тога су 55,3% жене.

Други услов испуњава 722,4 хиљ. лица - запослена су у наведеним занимањима науке и технологије, без обзира на то да ли имају формално високо образовање, од тога су 56,2% жене.

Граф. 3. Лица старости 15–74 год., запослена у областима науке и технологије, према секторима делатности у којима раде, %

Највеће је учешће лица која раде као: истраживачи, инжењери, стручни сарадници или техничари у сектору делатности Образовање (18,8%), затим Здравствена и социјална заштита (16,2%), Прерађивачка индустрија (10,9%) и Стручне, научне, иновационе и технолошке делатности (9,1%).

Методолошка објашњења и дефиниције

Извор података

Подаци се заснивају на резултатима APC-а. Циљ је дефинисање основних обележја лица, односно дела радне снаге са најразвијенијим вештинама и највећим потенцијалом, који доприноси развоју друштва заснованог на знању. Методологија APC-а у потпуности је усклађена са стандардима које прописује Евростат и омогућава упоређивање резултата са резултатима других земаља. За потребе анализе података о људским потенцијалима у науци и технологији обухваћена су лица старости 15–74 године.

Дефиниције основних обележја

За дефинисање људских ресурса у науци и технологији (*HRST*) користе се два приступа:

- према образовању (*HRSTE*) – лица која имају завршено високо образовање (ISCED 5, 6, 7 или 8),
- према занимању (*HRSTO*) – лица која су запослена у областима науке и технологије, као истраживачи, стручњаци, инжењери, стручни сарадници, техничари и директори (ISCO-08, групе 2 и 3).

Они који испуњавају оба наведена услова називају се језгро људског потенцијала у науци (*HRSTC-a*).

Разлика између лица која припадају *HRST*-у према образовању и према занимању јесте у томе да они који тренутно раде у областима науке и технологије, а при том немају одговарајућу формалну квалификацију, када напусте своје радно место, пензионишу се или на неки други начин постану економски неактивни, губе статус *HRSTO*, док лица која су завршила терцијарно образовање трајно имају статус *HRSTE*.

Активно становништво (радну снагу) чине сва запослена и незапослена лица стара 15 и више година.

Запослени су лица која су најмање један сат у посматраној седмици обављала неки плаћени посао (у новцу или натури), као и лица која су имала запослење, али која су у тој седмици била одсутна са посла. У запослена лица, поред лица која имају заснован радни однос и раде у предузећу, установи или у другој врсти организације или раде као приватни предузетници, укључују се и индивидуални пољопривредници, помажући чланови у домаћинству, као и лица која су обављала неки посао који су самостално пронашла и уговорила (усмено или писмено) без заснивања радног односа и којима је тај рад представљао једини извор средстава за живот. Према томе, у Анкети се не узима у обзир формални статус лица које се анкетира, него се радни статус тог лица одређује на основу стварне активности коју је оно обављало у посматраној седмици.

Незапослени су лица која у посматраној седмици нису обављала ниједан плаћени посао, нити су имала посао са којег су одсуствовала и на који су могла да се врате након истека одсуства, под условом да су задовољавала следеће критеријуме: да су у последње четири седмице предузимала активне кораке у циљу налажења посла и да су, уколико би им посао био понуђен, била у могућности да почну да раде у року од две седмице; да у последње четири седмице нису активно тражила посао, јер су нашла посао на којем је требало да почну да раде након истека посматране седмице, а најкасније за три месеца.

Неактивно становништво чине сва лица стара 15 и више година која нису сврстана у запослено или незапослено становништво. У неактивна лица спадају студенти, пензионери, лица која обављају кућне послове, као и остала лица која у посматраној седмици нису обављала ниједан плаћени посао, нису активно тражила посао или нису била у могућности да почну да раде у року од две седмице након истека посматране седмице.

Класификације

У истраживању су коришћене следеће класификације:

- КД 2010 – Класификација делатности (NACE)
- Међународна стандардна класификација образовања (ISCED 2011)
- Класификација занимања (ISCO-08)

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Контакт: suncica.stefanovic@stat.gov.rs, тел.: 011 2410-414
Издаје и штампа: Републички завод за статистику, 11 050 Београд, Милана Ракића 5
Телефон: 011 2412-922 (центра) • Телефакс: 011 2411-260 • www.stat.gov.rs
Одговара: др Миладин Ковачевић, директор
Тираж: 20 • Периодика излажења: годишња